

Voorwoord

De politologie is in België maar goed gestart in de jaren 1957-1967 : de Université Libre de Bruxelles en de Katholieke Universiteit te Leuven verrichtten daarbij baanbrekend werk. Hun inspiratie haalden zij merkwaaardig genoeg niet uit het eigen cultureel verleden, maar uit de « science politique » en de « sociologie électorale » van Frankrijk. De Franse inspiratiebron is onbetwist en onbetwistbaar. Verwonderlijk is het feit dat de start niet stoelde op de eigen wetenschappelijke aanbreng. Verwonderlijk omdat in de periode 1870-1914 de politologie (avant la lettre) in België eigenlijk heel rijk was. En toch weer niet helemaal verwonderlijk, want na de Eerste Wereldoorlog breekt de rijkdom van die literatuur af, sterker, kwijnt de Belgische politologie nagenoeg volkomen weg. Zodat in de jaren vijftig opnieuw begonnen moest worden ; van nul weer starten : de voorlopers en voorgangers waren totaal onbekend. Zelfs tot op de dag van vandaag is de politologische literatuur van vóór 1914 in België bij de politologen nagenoeg volledig onbekend. En hier ligt precies de opzet van dit speciaal nummer van Res Publica : dit politologisch erfgoed opnieuw bekend maken bij de Belgische politologen én in het buitenland.

Enkele aanduidingen om de rijkdom van dit erfgoed te illustreren : de delerreeks D'Hondt, de eerste verkiezingskaart ter wereld van Jules Malou, naast namen als Emile de Laveleye en Léon Dupriez. De tweede helft van de XIX^{de} eeuw en het begin van de XX^{ste} eeuw heeft een zeer waardevolle politiek-wetenschappelijke literatuur te zien gegeven.

Hoe die literatuur opnieuw in de aandacht van de politologie brengen ? Een speciaal nummer van Res Publica lijkt daartoe bijzonder aangewezen.

Meerdere formules van uitwerking zijn mogelijk : gaande van een overwicht aan uittreksels, zonder uitgebreide inleidingen, tot een doorgedreven wetenschapssociologische analyse van de literatuur. De kernredactie van dit nummer heeft geopteerd voor een vrij doorwerkte voorstelling van de politologische literatuur. Het nummer moet meer zijn dan een bere-deneerde bibliografie.

De literatuur wordt ingedeeld naar grote themata : parlement, partijen, koning en regering, administratie, elite, de internationale politiek en de kolonie, Kerk en politiek, Christen-democratie, Socialistische Beweging, Vlaamse Beweging en Waalse Beweging, publieke opinie, verkiezingen en kiesstelsels.

Elk thema wordt door een rubriekauteur uitgewerkt. Deze leidt het thema en de auteurs in en kiest uit de literatuur de uittreksels die afgedrukt zullen worden.

De verhouding tussen de inleiding en de bloemlezing van teksten wordt door de rubriekauteur zelf bepaald, afhankelijk ook van de aard en de omvang van de literatuur terzake, zodanig dat de meest waardevolle teksten omtrent het politologisch kennen van vóór 1914, aan de lezer aangeboden worden en tegelijkertijd aan deze lezer het duidingsmateriaal aangereikt wordt om de uittreksels juist te plaatsen en te beoordelen. Hieruit volgt dat de rubriekauteur duidelijk de auteur en de verantwoordelijke is van de ganse rubriekbijdrage, van de inleiding zowel als van de selectie der teksten. De kernredactie heeft de editing-functie.

Onlangs de ruime periode voor de rubriekauteurs tussen de aanvaarding van de opdracht en de inlevering van de teksten (nagenoeg twee jaar) zijn sommige auteurs de opdracht niet nagekomen. Maar de kernredactie achtte het niet verantwoord nog langer op hun bijdrage te wachten. Dat verklaart de afwezigheid van sommige rubrieken.

Nagenoeg alle bijdragen zijn door historici geschreven. Dit wijst op twee opmerkenswaardige kentrekken. Vooreerst bevestigt dit het niet vertrouwd zijn van vele politologen met hun wetenschappelijke literatuur van vóór 1950. Verder onderstreept het de merkwaardige openheid van heel wat Belgische politieke historici naar de politologische denkpatronen. Een aanbevelenswaardige toenadering, op het ogenblik dat politologen eindelijk ook ontdekken dat hun onderwerp van studie zich niet tot het beden beperkt.

Wilfried Dewachter

Els Witte

